

PRODUKCIJA

Glasilo „PRODUKCIJE“ osrednje zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Izhaja poljubno 4-krat na leto.

V Ljubljani, 15. februarja 1924.

Naročnina celoletno 6 Din.

V osrčju kapitalizma so se ustvarile splošno gospodarske oblike zadrugnega gibanja. Zadrugarstvo je že danes del socializma v kapitalističnem svetu. Čim gostejše pa se razpredajo mreže zadrug po deželi in po vsem svetu, tem dragocenejšje opore najde vsako uresničenje splošnega, vseobsegajočega socialističnega gospodarstva. Tako pripravljata tudi zadrugno gibanje pot k uresničenju vseh onih lepih sanj, ki jih sanjajo milijoni ljudi, in se vojskuje neumorno za ono družbo, v kateri ne bo človek kled dela, ki ga zaslužuje, ampak ga blagoslavljal, kot tovariša, ki ga razveseljuje in zvesto spremlja po življenja poti.

Delavstvu po Sloveniji.

»Zrno pri zrnu pogača — kamen na kamnu palača.«

Med delavskimi in kmečkimi zadrugniki po naših krajih je bilo pogosto razgovora o ustanovitvi

LASTNE PRODUKCIJE,

to je, da se v lastnih zadrugnih podjetjih začne polagoma izdelovati oziroma pridelovati vse ono, kar je v skladu s potrebami organiziranih delavskih in kmečkih konzumentov. Iz teh neobveznih in prijateljskih razgovorov je prišlo tudi do dejanja!

Ustanovila se je 18. januarja t. l. v Ljubljani

„Produkcija“ osrednja zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Namen »Produkcije« je pravzaprav že točno preciziran v imenu samem! Pravila seve pa jasno povedo, da naj bo »Produkcija« tista centrala, ki naj deluje roko v roki z obstoječimi organizacijami konzumentov in kojih sestaven oz. dopolnilen del naj bo!

V Sloveniji ni mogoče, da bi čakali, kdaj bo res mogoče ustvariti kako centralno zvezo konzumnih društev po vzoru vele-nakupnih in podobnih društev, ki vršijo za organizirani konzum nakup v velikem in so zanj obenem produkcija kot je to na Angleškem, v Švici, v Nemčiji in drugod. Za obstoječe 4 konzume in 7 produktivnih zadrug z ozirom na davčne razmere ni za sedaj drugega izhoda kot skupno postopanje pri nakupu in seve — soudeležba pri »Produkciji«, ki jim bo rada prepustila nadpolovično večino in seve po potrebi ves vpliv na vodstvo.

Čakati ni več; nasprotno začeti je treba! Podlaga je namreč že dana za organizirano lastno produkcijo.

V zavesti tega dejstva se je tudi ustanovila »Produkcija«, ki je torej iz vseh strani dobro premišljena ustanovitev.

Mogoče so že: lasten mlin, lastna tovarna za čevlje in vse čevljarke izdelke, lastna tovarna za vse pletilne izdelke (za nogavice, jopiče, šale, svitre itd.), lastna tovarna za globin in voščilo, lastna pletarna lesenih izdelkov, lastna žaga za mizarske potrebščine, lastna konfekcija za perilo, za spodnjo in gornjo obleko, lastna tovarna za klobuke, lastne mlekarne in sirarne, tovarna za sodavodo in sadne soke (malinovec itd.), pražarna kave in žita (žgana kava in žitna kava) itd. itd.

Delokrog neomejen po predmetih, ki jih rabi organiziran konzument; omejen le po organiziranem konzumu.

Misel lastne produkcije je našla takoj zelo plodna tla. V delavskih krogih so se vnele živahne razprave in zanimive debate. Velika večina odobrava namero in jo želi z vsemi močmi podpirati. So pa tudi — in to ljudje, ki jih je povsem prevzela tista nesrečna dnevna politika, ki so že namero po ustanovitvi »Produkcije« napadli, češ »to je trgovski socializem« ali pa — »čemu še to, saj je prežgodaj s takimi stvarmi; počaka naj se« — »kje pa bo denar« itd.

Premotri smo vse kar smo čuli »za« in vse, kar so nam po tistem in na glas rekli ali zapisali »proti«. No, po temeljitem pretehtanju gremo z vso odločnostjo na delo za »Produkcijo«. Vera naša je trdna, upanje popolno in ljubezen do dela brezmejn. Uspeli bomo, ker so vsi pogoji dani za uspeh. Organizaciji konzuma hočemo biti v pomoč v njenem delu za boljšo bodočnost delavskega in kmečkega ljudstva; »Produkcija« naj podpira in ustvari moč tistih, ki zidajo danes blagostan za druge in vodi naj ustvarjajočega, produkujočega delavca, da bo sam gospodar svojega dela.

Vemo, da pojde počasi naprej. Zavedamo se vseh težkoč, ki čakajo smotreno naše delo. Poznamo prav dobro zgodovino dela. In nočemo se v nobenem oziru prenegliti.

»Zrno do zrna pogača — kamen na kamnu palača.«

To vemo in po tem se hočemo ravnati.

Z nami, kdor hočeš delati — v »Produkcijo«, kdor želiš boljše bodočnosti in samostojnosti razredu delovnih in ustvarjajočih slojev.

V Ljubljani, dne 8. februarja 1924.

Pripravljalni odbor:

Bučan I. r., Celarec I. r., Štefan Dražil I. r., R. Golouh I. r., Hladnik I. r., Š. Jurčič I. r., Jakob Kovač I. r., Ant. Kristan I. r., Magušar I. r., Ig. Mihevc I. r., Fr. Ogris I. r., Ropret I. r., I. Selan I. r., Slakoper I. r., K. Tekavec I. r., V. Vrhunc I. r., Wergel I. r., Josip Udovc I. r.

Pravila

»Produkcije« osrednje zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo registrovane zadruga z omejeno zavezo.

Čl. 1.

Firma in sedež.

Firma zadruga se glasi: »Produkcija« osrednja zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani. Sedež zadruga je v Ljubljani.

Čl. 2.

Namen podjetja.

Namen podjetja je:

1. v lastnem delokrogu ustanoviti vse one panoge produkcije, za

katere je že konzum dovoljno organiziran;

2. nakupovati surovine in polfabrikate na veliko ter jih oddajati ali produktivnim zadrugam ali lastnim produktivnim oddelkom v svrhu predelave oz. izdelave;

3. posredovati in prodajati bodisi kupljeno, v komisijo prevzeto ali v lastnih obratovališčih izdelano oz. predelano blago;

4. nakupovati in upravljati deleže, delnice, zadolžnice, obligacije itd. pridobitnih, produktivnih in denarnih podjetij vsake vrste;

5. nakupovati in upravljati poslopja, zemljišča in posestva, ki bi se mogla uporabljati za potrebe produkcije;

6. sprejemati za dosego svojih namenov hranilne vloge na knjižice in vloge na tekoči račun;

7. oskrbovati svojim članom inkaso ter jim dajati posojila po določbah posebnega pravilnika.

Za dosego svojega namena potrebno glavnico si zadruga preskrbi z deleži zadrugnikov; more se pa tudi posluževati kredita.

Čl. 3.

Koliko časa traja zadruga — število zadrugnikov.

Zadruga se ustanovi po zak. z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak. na nedoločeno dobo in število njenih zadrugnikov ni omejeno.

Čl. 4.

Kako more kdo postati zadrugnik, koliko znašajo deleži in kako se postavljajo.

Zadrugniki so predvsem oni, ki so vplačali najmanj en zadrugni delež v znesku Din 1.000.— in podpi-

sali zadružno pogodbo, potem vsaka fizična samoupravna ali pravna oseba, ki se pri načelstvu priglasila, podpiše pristopno izjavo, plača vsaj en zadružni delež v znesku dinarjev 1.000— oziroma pri plačilu v obrokih vsaj Din 10— in ki jo je sprejelo načelstvo za zadružnika. Načelstvo sme prošnjo za sprejem odkloniti, ne da bi navedlo vzroke.

Ako zadružnik ni vplačal polnega deleža v 102 (stodveh) zaporednih tedenskih obrokih, ima načelstvo zadružnika opomniti, da dopolni svoj delež. Če zadružnik kljub temu opominu ne vplača v teku desetih tednov zaostalih obrokov, sme načelstvo skleniti, da zapadejo že vplačani obroki rezervnemu skladu.

Načelstvo zadruge sme vrhutega zahtevati od vsakega vstopivšega zadružnika vstopnino, kakor jo samo določi.

Čl. 5.

Kdaj prestane biti kdo zadružnik?

Zadružništvo se konča:

1. s prostovoljnim izstopom zadružnika, katerega izstopa pogoj je, da zadružnik odpove članstvo pisмено najmanj tri mesece pred koncem pravnega leta;

2. ako zadružnik, ki je s plačilom mesečnega obroka na račun deleža v zamudi, kljub opominu ne plača v teku 10 tednov zaostalih obrokov, vsled sklepa načelstva;

3. s smrtjo zadružnika;

4. vsled izključitve. Načelstvo sme zadružnika izključiti kadarkoli, a mora o tem zadružnika obvestiti z navedbo razlogov; zoper tak sklep je dovoljena pritožba na občni zbor, ki končno odloči o veljavnosti izključitve.

Čl. 6.

Deleži se morejo prenesti le z dovoljenjem načelstva na drugo osebo, posebno na dediče umrlega zadružnika.

Čl. 7.

Na kak način in kako visoko jamčijo zadružniki.

Zadružniki jamčijo za obveznosti zadruge omejeno, t. j. razen svojih prvotnih deležev še z enkratnim zneskom deležev in še eno leto po svojem izstopu.

Čl. 8.

Opravnito leto in bilanca.

Opravnito leto preneha vedno 31. decembra, a prvo opravnito leto 31. decembra 1924.

Na koncu opravnitve leta se zaključijo računi in se napravi bilanca ter inventar po predpisih zadružnega in trgovskega zakona.

Aktiva tvorijo: gotovina v blagajni, premakljivo in nepremakljivo imetje, oprava zavodov, zaloge, terjatve in drugi imetek zadruge po pravi ceni, skrbno preiskani in cenjeni in sploh vsi predmeti, ki se uporabljajo.

Pasiva bilance tvorijo: zadružni deleži, dolgovi zadruge in rezervni fond, ki služi za pokritje eventualnih izgub ali primanjkljajev ob sklepu leta. (Čl. 11.)

V Ljubljani, dne 8. januarja 1924.

Čl. 9.

Bilanco pregleda 9—27 članov zadruge (pregledniki računov, kateri ne smejo obenem biti tudi člani vodstva in so bili od obnove zborna za leto naprej v ta namen izvoljeni; oni se morajo tudi tekom leta prepričati o pravilnem vodstvu računov in blagajne ter smejo v ta namen kadarkoli račune pregledati in imajo poročati o rezultatu pregledovanja načelstvu in občnemu zboru.

Čl. 10.

Ako pokaže računski zaključek za poteklo upravno leto čisti dobiček, se razdeli ta dobiček po sklepu občnega zbora s posebnim ozirom na rezervni fond. Del dobička, določenega za zadružnika, se razdeli na posamezne deleže v enaki meri. Če zadružniki do 30. junija tistega leta, v katerem je bila odobrena bilanca, ne dvignejo na delež pripadajočega zneska, zapade ta znesek rezervnemu skladu.

Čl. 11.

Če se pokaže izguba, določi občni zbor, kako se mora pokriti; pri tem velja načelo, da v pokritje služi v prvi vrsti rezervni fond (Čl. 8.) in šele v drugi vrsti odpisanje potrebnega dela deležev. Občni zbor pa sme določiti, da pripade kvota čistega dobička prihodnjih let, ki bi pripadala drugače zadružnikom, kot dividenda, najprej na dopolnitev zmanjšanih deležev zadružni blagajni.

Rezervni fond upravlja načelstvo, ki je dolžno skrbeti za varno in plodonosno uporabo. Imetje, ki tvori rezervni fond, se uporablja skupno z drugim imetjem zadruge in se zaračunava v bilanci.

Čl. 12.

Načelstvo in uradniki.

Upravni organ zadruge je načelstvo, ki ga izvoli občni zbor izmed zadružnikov na eno leto. Sestoji iz predsednika in 4—8 odbornikov, od katerih se določi na načelstveni seji eden za blagajnika in eden za tajnika. Predsednik in najmanj dva odbornika morajo bivati v Ljubljani.

Legitimacija članov načelstva je zapisnik občnega zbora; ta zapisnik je tudi legitimacija funkcije predsednika; legitimacija funkcij ostalih vodstvenih članov razen predsednika je zapisnik načelstvene seje, v kateri so bili izvoljeni. Legitimacija zadružnih uradnikov je njih pisмено pooblastilo, od načelstva pravilno izdano.

Načelstvo se shaja redno enkrat na mesec na seje. Na zahtevo dveh članov načelstva se skliče seja tudi izven običajnega časa. Predsednik sme sklicati sejo, kadarkoli se mu zdi potrebno.

Čl. 13.

Načelstvo upravlja ali samo ali po uradnikih po določilih § 26 zak. z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak. vse zadružne posle, ki niso izrečno

pridržani občnemu zboru. Načelstvo posebno:

a) upravlja vse premakljivo in nepremakljivo imetje zadruge;

b) sklepa za zadruge pogodbe z nastavljenim osebjem;

c) vodi tehnično in komercialno stran zadruge;

d) oskrbuje za zadruge blago, opravo, storje, sirovine in vse druge potrebščine;

e) poveruje člane načelstva razen predsednika s funkcijami.

Čl. 14.

Da je sklep načelstva veljaven, je treba navzočnosti najmanj treh njegovih članov in nadpolovične večine navzočih, pri čemur glasuje predsednik kakor vsak drug član načelstva. Če gre za vprašanja, tikajoča se interesov posameznih članov načelstva, ne sme biti dotični interesovani član navzoč pri seji in se torej ne udeležuje niti razpravljanja niti glasovanja. Pri enakosti glasov velja za sprejeto mnenje, ki mu pritrjuje predsedujoči. Če ni navzoč niti predsednik, niti podpredsednik zadruge, predseduje načelstveni seji po letih najstarejši član načelstva. O vsaki načelstveni seji se ima vpisati zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči člani. Zapisnik vodi tajnik, v njegovi nenavzočnosti pa član načelstva, določen od predsednika, odnosno v to pooblaščen zadružni uradnik.

Čl. 15.

Načelstvo zastopa zadruge na zunaj. Njene listine so veljavno izdane in za zadruge obvezne samo, če so podpisane od predsednika ali če je ta zadržan, od podpredsednika in pa od enega člana načelstva pod firmo zadruge, zapisano, tiskano ali s pečatnikom natisnjeno.

Čl. 16.

Predsednik sklicuje sejo in vodi obravnave v sejah načelstva in na občnih zborih; če je zadržan, ne navzoč ali če je odstopil, zastopa ga s polno pravico in obveznostjo podpredsednik.

Čl. 17.

Občni zbor.

Redni občni zbor se vrši začetkom vsakega leta najpozneje do konca meseca marca.

Na redni občni zbor se vabijo zadružniki z naznanilom obsegajočim spored, dan, uro in kraj občnega zbora v časopisju, ki ga za to načelstvo določi. To naznanilo mora biti objavljeno vsaj teden dni pred občnim zborom.

Čl. 18.

Če zahtevajo zadružniki, ki zastopajo najmanj eno desetino deležev, je dolžan predsednik sklicati izredni občni zbor in predložiti v posvetovanje od zahtevajočih zadružnikov naznačeni spored, v kolikor se ta drži mej čl. 21 teh pravil. Enako sme predsednik sklicati izredni občni zbor, če se pokaže potreba, da se reši kaka v njegov delokrog spadajoča nujna zadeva.

Čl. 19.

Kompetenca občnega zbora in način glasovanja.

Da občni zbor veljavno sklepa, treba je, da je na njem prisotna ali zastopana vsaj ena desetina zadružnikov. Če bi tega pogoja ne bilo, naj se skliče v teku 14 dni nov občni zbor z istim sporedom, ki sklepa pri vsakem številu navzočih zadružnikov in zastopanih deležev. Občni zbor odloča z nadpolovično večino oddanih glasov; pri enakosti glasov odloči predsednikov glas. Pravico glasovati in biti voljen ima vsak zadružnik. Pravica glasovati pristoja zadružnikom po tem pravilu: glasuje se z vzdigovanjem rok; če pa to zahteva četrtina navzočih, po imenih. Za vsak delež pristoja zadružniku po en glas. Glasovati smejo zadružniki na občnem zboru osebno ali tudi po zastopniku, ki pa mora biti zadružnik in preiskrbljen s specialnim pooblastilom. O veljavnosti pooblastil odloči definitivno načelstvo.

Volitve so tajne in se vršijo po listkih; po soglasnem sklepu občnega zbora se morajo vršiti volitve z vzdigovanjem rok.

Če gre za to, da se zadruge razide ali pa se spremené pravila, je treba, da glasuje najmanj dve tretjini navzočih glasov za razpust zadruge ali spremembo pravil.

Vsak zadružnik ima pravico na občnem zboru razpravljati, pogledati v knjige in račune ter zahtevati pojasnila od načelstva.

Čl. 20.

Občnemu zboru so pridržane pravice:

a) voliti predsednika in 4—8 članov načelstva;

b) voliti 9—27 preglednikov računov;

c) potrditi letne račune in odločati o njih, kakor tudi o tem, kako naj se naloži čisti dobiček;

d) odločevati o zadevah nakupa, prodaje ali obveznostih nepremakljivega imetja;

e) odločevati v zadevah, ki jih predloži načelstvo občnemu zboru v odločitev, tudi če sicer spadajo v delokrog načelstva;

f) sklepati o spremembah teh zadružnih pravil, o dodatkih k njim in o razpustu zadruge.

Če nastane dvom o mejah kompetence načelstva in občnega zbora, se ima dotična zadeva predložiti občnemu zboru, da odloči končno veljavno.

Zapisnik občnega zbora vodi tajnik, odnosno kak drug član načelstva v to določen od predsednika; podpišeta ga razen zapisnikarja predsednik in od predsednika v to določeni udeležene občnega zbora, ki ni član načelstva, kot overovatelj.

Čl. 21.

Razglasi.

Sklepi načelstva odnosno občnega zbora se razglasajo po potrebi z oznanili, v zadružni pisarni nabiti, z okrožnico ali pa z objavo v zadružnem glasilu (Čl. 17.).

Ustanovitelji:

Konzumno društvo za Slovenijo r. z. z o. z.

Prva ljubljanska delavska pekarna r. z. z o. z.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani r. z. z o. z.

Ljubljana in okolica:

Anžič Emil, Hrdeckega c. 22; Anžič Herman, Hrdeckega c. 22; Aušič Drago, skladiščnik, Šiška; Bajda Janez, Prečna ul. 7; Bačnik Marija, Zelena jama; Brolih Josip, Zelena jama 113; Berlan Franc, tob. tovarna; Belič Anton, tob. tovarna; Belič Viktor, VII, Krekova ul. 52; Bernot Jakob, Hranilnična c. 13; Bučan Fran, Rožna dolina; Berglez Faneta, VII, Celovška c. 221; Buh Marica, VII, Jenkova ul. 11; Brađeško Andrej, Zagradom št. 4; Bitežnik Stanislav, Šiška; Bogataj M., VII, Kavškova c.; Bogataj Anton, Kongresni trg 14; Bogataj Franc, Vodovodna c. 171; Bremec Jožef, Sv. Petra nasip 71; Brezar Valen-

tin, Stara pot 1; Berlot Stefan, VII, Vodnikova ul. 5; Brajer Anton, Turjaški trg 1; Berdajs Josip st., VII, Celovška c. 85/1; Cankar Anton, Karlovska c. št. 6; Colnar Ivan, Židovska steza št. 1; Celarec Ivan, Rožna Dolina; Čerček Jakob, Zelena jama; Černe Franc, Stožice št. 58; Česen Alojzij, VII, Knezova ul. 225; Čehovin Viktor, Poljanska c. 13; Čebular Josip, Stranska pot 13; Čamernik Ivan, Rožna Dolina; Črne Ivan, Glince, Vič; Dovjak Valentin, Lukovica št. 9 pri Brezovici; Dejak Ferdo, VII, Knezova ul. 262; Dobrajc Jože, Rožna Dolina; Dolenc Lojze, Sredina 8; Eleršek Iva, Poljanska c. 23; Erjavec Ivan, Glince 172; Florjančič Alojzij, pek, Kodeljevo; Fistrič Josip, St. Jakob ob

Štajersko gospodarsko društvo „Ljudski Dom“ r. z. z o. z.

Zadružna založba v Ljubljani r. z. z o. z.

Zadružna banka v Ljubljani.

Savi 6; Fabijančič Vladislav, Sredina 8; Grdina Janez, Rožna Dolina 211; Gabršček Lovro, Tržaška c. 27; Grile Ivanka, Bethonova 16; Gejšek Terezija, Cesta na gor. žel. 20; Gorjanc L., Velika čoln. 10; Gavhali Stefan, prožni čuvaj, št. 653 Brezovica; Grčar Franja, Sp. Šiška; Haderbolec Viktorija, VII, Lepodvorska ul. 222; Huberšek Amalija; Habič Franc, Moste št. 158; Hladnik Fran, »Jugometalia«; Jerin Albin, kotlar južne železnice, Šiška; Jazbec Vladko, Pot v Rožno Dolino 110; Jurčič Sime, VII, Kolodvorska ul.; Jenko Rezi, VII, Knezova ul. 122; Klemenc Franc, tob. tovarna; Kovač Jakob, VII, Kolodvorska c.; Kovačević Ignac, brivec, Šiška; Kmet Marija, VII, Kavškova ul.

108; Klaser Ivanka, VII, Kavškova ul. 142; Koemur Ivan, Gradišče 2/I; Kernjak Miha, Glince št. 221; Kovačeva Angela, Novi Udmat 54; Kapus Andrej, Glince 65; Košir Franc, Kolezijska 4; Kompore Ciril, Cesta na gor. žel. 20; Kristof Josip, Mivke št. 3; Keber Jožef, D. M. v Polju št. 32; Keber Ivan, istotam; Košenina Franc, Jarše št. 22; Kropar Ivan, Opekarska c. 10; Kropar Ivan, Sp. Šiška št. 52; Kuk Ivan, VII, Vodnikova c 5; Kristan Anton, Prule 15; Kisovec Karl, državn. kolodvor; Kristan Pavel, drž. kolodvor; Lenič Edvard, Zapuže št. 15, St. Vid nad Ljubljano; Lojk Jože, Rožna Dolina 114; Lenasi Franc, Glince št. 5; Lukančič Ivan, Glince-Vič št. 59; Letnar Anton, pek,

v Dolu; Lesnik Boštjan, Kolezijska 4; Lenček Bogdan, Sv. Petra c. 29; Marn Stanko, Ljubljana, Kojniška ul. št. 1; Mis Franc, Vič št. 104; Margšar Jožefa, Kolezijska 4; Možina Ivan, Cesta na gor. žel. 20; Megušar J., delovodja, Kolezijska c. 4; Mihevo Ignac, mestna plinarna; Magister Albin, Vižmarje; Malovrh Anton, Vič; Novak Jože, Selo št. 48; Novak Karla, VII, Kavškova ul. 272; Neglič F., Florjanska št. 9; Nograšek Josip, VII, Kavškova c.; Nograšek Andrej, Kolezijska 4; Oblak Franc, Glince št. 16; Ogris Franc, kurjač, Glince; Omerzel Ivan, Aleksandrova c. 10; Orožen Alojzij, Kolezijska c. 4; Ogrin Franc, Sv. Petra c. 49; Otorepec Josip, Kolodvorska ul.; Oroszy Viktor, Vrhnička; Peterca Andrej, Vič št. 118; Pogačar Alojz, Glince 173; Prelesnik Angela, Cesta na gor. žel. 20; Popek Franc, Kongresni trg 7; Jože Petrič, Pot v Rožno dolino 40; Josip Počkaj, Rožna Dolina 217; Prezelj Anton, krojač, Vel. čoln. 10; Proh Franc, Karlovska 10; Pavlin Anton, Rožna ul. 7; Prepeluh Albin, Mirna c. 6; Pungercar Franc, Zelena jama 113; Ribnikar Josip, Kozarje št. 5, p. Dobrava pri Ljubljani; Rakovec Kristina, Cesta na gor. žel. 20; Rupnik Ivan, Poljanska c. 54; Repovšek Ant., VII, Kavškova c.; Rupnik Anton, Stara pot 1; Remžgar Maks, VII, Kavškova 52; Ropret Andrej, Tomačevo; Rakovec Marija, Cesta na gor. žel. 20; Rataje Mihael, Selo št. 25; Rakovec Franjo, Cesta na gor. žel. 20; Rejc Val., tajnik kem. delavcev moste; Slakoper Stefan, Zelena jama 118; Svetlin Ivan, upokojenec, Šiška; Sbašnik Stefanija, VII, Poljska c. 246; Snežic Mihael, Kolezijska 4; Sajovic Ivan, čevljar, mojster; Sešek Alojzij, Poljanska c. 59; Selan Ivan, Stari trg; Sever, tisk. »Merkur«; Tarman Minka, VII, Kmetiška ul. 212; Tome Stefi, Zrinskega c. 5; Tome Josip, Zrinskega c. 5; Tomec Janko, Pot v Rožno Dolino 40; Turk Karl, Dolenska c. 28; Tekavec Karl, Cerkevna ul. 7; Tokan Ivan, Ilirska ulica 22; Vavovec Josip, Cerkevna ul. 7; Vrhunc Valentin, VII, Kolodvorska ul. 56; Vergelj Mina, VII, Kmetiška ul. 141; Vovk Anton, Glince 173; Verbič Adolf, Glince 5; Wergel Alojs, VII, Kmetiška ul. 141; Vilhar Franjo, Aleksandrova c. 5; Vokal Franc, Glince 22, Vič; Vavpotič M., tob. tovarna; Urbanc Marija, Kolodvorska 56; Udovc Josip, sign. mojster drž. žel.; Unger Franc, Hranilnična c.; Svetlič Ivan, Vič; Šusteršič Franc, Zelena jama; Sprager Marija, VII, Šolska ul. 245; Šifrar Janez, Poljan-

ska c. 59; Šusteršič Ivan, Nova vas 39, Vič; Štravs Ludvik, Škofja ul. 17; Škerl Pavel, tob. tovarna; Zavrl Janez, Selo; Zupan Josip, Hranilnične hiše; Zore Viktor, Tržaška c.; Zdolšek Franc, Kolodvorska 28; Zupančič Anton, Gradišče 10; Završnik Ignacij, poslovođa, Glince; Žagar Franc, VII, Knezova ul. 123; Žgalin Anton, Zelena jama.

Sodarji in pivarji pivovarne Union v Ljubljani:

Bremšak Peter; Južina Franc; Hočevar Alojzij; Jenko Jurij; Kastelec Anton; Cankar Ivan; Kušar Anton; Ojsteršek Ivan; Pogačnik Jernej; Novak Franc; Strniša Anton; Leskovar Franc; Cankar Anton; Žnidar Karl; Pogačar Rudolf; Simon Kancler; Zupan Jožef.

Iz Sp. Šiške:

Wergelj Alojzij, Puncer Franc, Kovač Marija, Černe Justin, Miha Lah, Peter Kurnik, Matilda Hlebec, Ladislav Šloser, Franc Vrhunc, Slakoper, Sešek Marija, Ušan St., občinski svetnik Jakob Ogrin, Rudolf Simonič, Oton Kralj, Ušan Jurij, Žvan Karl, Boltovzer, Žvokelj Franc, Tarman Mihael.

Tržič in okolica:

Ahačič Ignac, št. 10; Aljančič Anton, Žiganjavo; Anžič Franc, št. 13; Bahun Zofija, št. 126; Brenčič Rudolf, št. 124; Berger Miha, št. 124; Bukovnik Jože, št. 212; Cvirn Franc, zidar, Pristava; Debevc Janez, št. 170; Čudež Franc, Pristava 6; Hribar Blaž, št. 136; Hausegger Franc, št. 136; Habjan Ludvik, št. 72; Hočevar Jože, št. 107; Jerman Franc, Preska; Krijštufek Ciril, Traibach 54; Krijštufek Slavko, št. 113; Krijštufek Anton, predilničar; Kramar Ivan, št. 136; Kostrum Franc, Križe 33; Kastrum Peter, Križe 33; Križaj Stefan, Križe 29; Kogoj Rok, št. 224; Kosmač Franc, Preska; Kerne Leopold, št. 136; Selko Franc, št. 186; Stegnar Rok, št. 184; Smolej Karl, Preska; Stibilj Luka, št. 164; Zore Franc, št. 116; Zaletel Miha, št. 18; Mežek Jakob, št. 170; Mlakar Jože, Bistrica 24; Mally Friderik, št. 227; Mlakar Franc, Križe 53; Močnik Anton, Križe 17; Nosan Franc št. 138; Lenartek Ignacij, št. 242; Lenartek Bernard št. 242; Oblak Jernej, Križe; Oblak Albin, Križe 5; Rogelj Ivan, št. 136; Pavlin Ivan, Preska, Prosen Ciril, poslovođa; Podrekar Anton, čevljar; Praprotnik Ivan, čevljar; Pernuš Ignac, Leše pri Tržiču; Pernuš Jožef, Palovče pri Tržiču; Pernuš Terezija,

Palovče; Perne Josip, posestnik; Polavšek Marija, št. 9; Padar Franc, št. 189; Peve Anton, Pristava 7; Perko Miha, Križe 53; Pavlin Andrej, Pristava 12; Šimnovec Ivan, Preska; Šarabon Janez, Pristava 9; Šarabon Josip, Tržič, predilnica; Štefe Jakob; Sava Stanko, št. 113; Strupi Peter, št. 226; Studen Franc, Sebenje 15; Teran Jože, Križe 35; Teran Peter, Križe 47; Teran Miha, Križe 46; Tomc Mirka, Sv. Ana; Verdir Janez, št. 108; Uzar Peter, Sebenje 26; Wachter Oto, Preska; Wachter Roland, Bistrica 54; Vodnik Anton, Pristava 7; Vehovec Jakob, št. 136; Završnik Fani, št. 136; Zupančič Jože, Križe 56; Zaplotnik Miha, Sebenje; Zupančič Rudolf, št. 95;

Mežiška dolina:

Bebej Ozbald, Leše; Broman Franc, Leše; Broman Martin, Leše; Brumkar Valentin, Prevalje; Brvar Franjo, Leše; Čebule Joža, Leše; Čuješ Gregor, rudar, Leše; Čuj Anton, župan, Prevalje; Čepelnik Andrej, fuž. delavec, Guštanj; Čop Anton, trg. sodnik, Prevalje; Čop Adolf, rudar, Leše; Doberšek Karl, učitelj, Prevalje; Doberšek Anton, poslovođa, Guštanj; Greger A., trg. pomočnik, Guštanj; Dervodel Aleš, tov. mojster, Ravne; Doberšek Ignacij, rudar, Leše; Gradišnik Matija, ključavničar, Guštanj; Hoinik Fran, Leše; Hrasnik Ivan, Leše; Jop August, rudar, Leše; Juh Luka, delavec, Guštanj; Jelenko Mihael, Leše; Juraj Alois, Leše; Krabl Stefan, Leše; Konič Rudolf, Leš; Koren Paul, rudar, Breznica; Krebl Kristjan, Leše; Kopmajer Franc, Leše; Kopmajer Leopold, Leše; Lahovnik Franc, delavec, Guštanj; Langeršek Franc, Prevalje; Lenko Franc, Leše; Lužnik Jože, mizar, Leše; Lasbaher Franc, Leše; Motvoz Valentin, Leše; Migič Valentin, Leše; Pipan Gregor, župan v Guštanju; Praznik Franc, rudar, Leše; Perdih Franc; Preve Julija, Leše; Pušnik Adolf, Leše; Plešivčnik A., Leše; Prosen Jožef, Leše; Preznik August, Leše; Sikora Jožef, ključavničar, Guštanj; Sterže Anton, ključavničar, Guštanj; Stelcar Emerik, ključavničar, Guštanj; Rozman Rado; Verčko Ivan, fuž. delavec, Guštanj; Vedrih Jožef, fuž. delavec, Guštanj; Vodnik Martin, Leše; Vornšek Viktor, Leše; Trinkavs Ivan, Leše; Trdina Rafael, Leše; Topolavec Anton, revizor, Prevalje; Svrk Fran, Leše; Skrivalko Anton, Leše; Saversnik Jože, Leše; Stanovšek Henrik, Leše; Saversnik Ivan, Prevalje; Šrot Franc, Leše; Švab Friderik, Leše;

Šrot Stefan, Leše; Zdanc Jožef, Leše; Zupanec Franjo; Žnidaršič F.;

Kranj:

Nograšek Valentin, Gorenja Sava 23.

Novo mesto:

Lovro Klemenčič, tov. poslovođa.

Litija:

Lado Gajšek, poslovođa; Maks Tičar, št. 83.

Kranjska gora:

Aitze Miha; Bajc Jakob; Berce Andrej; Košič Josip, Log; Kave Andrej; Kašnar Franc; Luzner Anton; Mrak Marija; Müller Ivan; Pečar Janez; Prosen Janez; Robič Ivan; Vandot Franc; Toman Jože; Smodej Franc; Smolej Franc; Zupan Tomaž; Zigon Alojs.

Bled:

Žvan Matevž, Zasip.

Moravče:

Leskovec Ivan, mlekar.

Radovljica:

Arh Matija; Ankele Kati; Arlec Janez; Bizjak Mirko; Bruda Ančka; Čundrič Jernej; Horvat Viktor; Horvat Ludvig; Mandelje Metod; Mršol Marija; Patik Franc; Leo Patik, ravnatelj pletarne; Potočnik Franc; Potočnik Francka; Peterman Anton; Razinger Franjo; Selan Ivan; N. Tarman; Vogelcnik Cilka; Versolatti David, poslovođa; Valant Ivan; Valant Peter; Učar Janjo; Zaplotnik Ivan; Zamperlo Amalija.

Ptuj:

Šegula Ivan, podžupan; Kosi Franc, poslovođa; Cajnko Franc, tržni nadz.; Taferman Valentin, ključavničar; Hönigsman Ivan; Vrabčič Franc; Mar Joško.

Pragersko:

H. Opravš, pek. mojster.

Jesenice:

Ažman Karol, Sava 12; Avsenik Janko; Črnologar Franc, Jesenice; Galobič Ivan; Gasser Justinka; Jerša Franc; Erlah Ivan, Javornik 20; Kalan Ivan; Lagoja Aleš, Javornik 20; Lapajne Rudolf; Legat Pavel; Monek Mici, Plavž; Repe Ivan; Rajner Antonija; Svetina Angela; Sušnik Jožef; Stražišar Jožef; Trojar Jožica; Zugvic Anton, Sava 107. (Dalje prih.)

V Mojstrani so se na krajevnem članskem zborovanju 13. jan. t. l. izrekli vsi navzoči za ustanovitev »Produkcije«. Isto se je zgodilo na članskem zborovanju na Muti dne 3. febr. t. l. Na obeh zborovanjih se je izrekla želja, da se to objavi.

Kapital, ki ga rabi zadruga za svoj promet, je **socialen kapital**. Ta socialni kapital krepiti in jačati, je dolžnost vsakega zadrugarja, vsakega delavca, vsakega socialista. Boja proti izkoriščujočemu kapitalu za socializem ni voditi le z besedami, ampak je treba tudi delati dejansko in z vso energijo. Če vsak, — ali v resnici vsak — stori svojo dolžnost ni nam treba biti strah za bodočnost.

Delavci! Sodrugi! Zadrugi!

Ustanovili smo »Produkcijo«, osrednjo zadrugo za nakup, proizvodnjo in prodajo, r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Vabimo Vas na pristop. Glasom pravil pristopi lahko vsak, ki je polnoleten. Podpisati je treba pristopno izjavo, ki je natisnjena v današnjem listu in vplačati pristopnino. Delež se lahko vplača takoj ali pa na obroke, ki so ali mesečni ali polmesečni ali tedenski. Kdor ima slučajno denar, lahko plača vseh 1010 Din takoj, ali pa v dveh, treh, štirih obrokih — kdor nima, lahko plačuje na delež od svojih mesečnih ali tedenskih prejemkov. Najmanjši prispevek na delež je deset dinarjev na teden; seveda ga je treba redno tedensko vplačevati.

Pristopi lahko vsak, ki veruje v bodočnost delavskega razreda — naša zadruga ni politična in njeno

delo je gospodarsko in socialno! Pisma in denarne pošiljke je naslavljeni na »Zadružno banko« (za Produkcijo) v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

So ljudje, ki ne znajo ločiti nobene stvari od »svoje politike« — kdor ni brezpogojno z njimi, so proti njemu. No — mi gremo brez ozira na levo in desno po srednji poti, gospodarsko in socialno dobro premišljeni. **In upajmo, tudi po uspešni poti!**

Začasno predsedstvo.

Socialističen značaj zadrugskega gospodarstva usposablja zadrugo gibanje za gospodarsko in organizatorično podlago vsake socializacije.

Korajžnemu je svet odprt. Kjer je volja, tam je pot. Kdor nič ne poskuša, nikoli nič ne naredi! Boj se cincarja, ki radi samih ugibanj »ali bi — ali ne bi« vedno zamudi vsako dobro priložnost. Krepko na delo! Pri delu pa biti vstrajen in energičen, brez strahu in obotavljanja.

Angleški delavci so l. 1864 ustanovili svojo »Produkcijo« — l. 1924 pa so njihovi izvoljeni zastopniki prevzeli vlado Velikega Britanskega Imperija. L. 1864 seve še o kaj takim niti sanjati niso upali. S trdim, vstrajnim delom so dosegli uspehe.

Delavsko produktivno zadrugištv.

Iz nič ni nič. Delavski sloj ne more čakati, da pride nekega dne sv. Miklavž, ki mu prinese zemeljsko srečo in socialno blaginjo v darilo. Sam se marveč mora oprijeti sistematičnega dela za svoj gospodarski in socialni preporod. Tu pa je predvsem potrebno spoznanje, v čem pravzaprav tiči socialno zlo kapitalistične družbe. Ako gremo, proučavamo delavske razmere, za tem spoznanjem, bomo našli, da je zlo: **proletarstvo**. Sociolog Werner Sombart pravi, da je proletarijat senca kapitalizma. Že stari utopični socialisti (Owen, L. Blanc, I. Proudhon, Rodbertus itd.) so spoznavali, da nastaja in narašča ta družabna senca vsled vladajoče svobodne konkurence v gospodarstvu in »svobodne« delavne pogodbe. Senca more izginiti le, če pade ali se odstrani objekt, ki jo dela. Marx sam pa je s svojo razvojno teorijo dosegel, da vodi do tega v obče zgodovinski potek kapitalistične produkcije z njenimi krizami, katere silijo delavstvo v brezdelnost in pogoščano siromaštvo. Da pa ti gospodarski udarci, ki v etapah slede drug za drugim, celemu delavskemu sloju ne vsekajo pretežkih socialnih ran, zato mora — po našem mnenju — skrbeti pač on sam, in sicer z

delom za lastno samoodpomoč. V tem pogledu ima jako važne in velike naloge **zlasti delavsko zadrugištv.**

To je delavski stan tudi že davno spoznal in je ustvaril v kulturno naprednejših deželah velike zadrugištv. organizacije, ki so nosilke bodočega kolektivističnega gospodarstva. To bodoče družabno gospodarstvo se bo moralo in moglo naslanjati le na velike **konz.-produkt. zadrugi**, ki bodo polagoma, od stopnje do stopnje, po načelu: od kamna do kamna palača, od zrna do zrna pogača, stopile na mesto kapitalističnih podjetij. Delovna sredstva bodo postala javna last v obliki zadrugištv.; produkcija se bo vršila zadrugišno; a tudi razdelitev produktov se bo vršila le potom zadrugi. Lenin je prilično kratko pred svojo smrtjo spoznal važnost dobro organiziranega zadrugištv. ter je obžaloval, da boljševiška revolucija ni že takoj od svojega početka polagala dovoljne važnosti nanj. Razvoj v veliko bodoče zadrugišno gospodarstvo se izvrši lahko po dveh vspretnih potih. Prva je ta, da delavstvo potom močnih strokovnih organizacij posamezna kapitalistična podjetja bolj in bolj osvaja na ta način, da na razne načine ojačuje v njih svoje socialno-gospodarske pozicije, tako n. pr. z dosego ugodnih tarifnih pogodb, obratnih svetoj itd. V tem slučaju do popolne sociali-

zaci je velikih podjetij ni več daleč in zadošča poleg strokovne kvalifikacije delavskega vodstva produkcije le še zakonodajna sankcija, ki jo doseže proletarijat s svojo politično močjo.

Druga pot, ki ni nič manj važna, a moralno še močnejša, je pa ustvaritev **lastnih konz.-produkt. zadrug**. Prvotno se je mislilo, da so edino produktivne zadruge važne za delavski sloj, ker posegajo naravnost v srce kapitalistične družbe. To je bila posledica naziranja samega K. Marxa, ki je na kongresu prve »Internacionale« v Genfu (1873) predložil tozadevno resolucijo, ki pravi: »Delavcem priporočamo, da se bolj pečajo z zadružno produkcijo kot pa z zadružnimi prodajalnimi (konsumi). Zadnje se dotikajo le površja današnjega gospodarstva, prve pa ga prijemajo v njegovem temelju« ...

In res so šli delavci na delo in osnovalo se je mnogo produktivnih zadrug. Toda kmalu so se začeli bankroti in produktivne zadruge so propadale kar po vrsti. Vzrokov, ki so se navajali, je bilo več. Gotovo pa je, da so te prve delavske produktivne delavnice trpele: 1. na pomanjkanju zadostnega obratnega kapitala; 2. na pomanjkanju sigurnega odjemalstva, ker jih je zasebna trgovina bojkotirala; 3. na težkočah pri nabavi potrebnih sirovin, ker niso imele kreditne zmožnosti. Ed. Bernstein pravi v tem pogledu:

»Konzumno društvo, na katerega so socialisti šestdesetih let (preteklega stoletja) gledali kot na malovredno organizacijo, se je tekom časa izkazalo kot gospodarska potenca, kot v veliki meri razvojna zmožna organizacija. Napram malim številkam, ki jih navaja statistika čistih produktivnih zadrug, so številke delavskih konzumnih zadrug v takšnem razmerju, kakor n. pr. gospodarstvo kakšne svetovne države napram gospodarstvu kakšnega deželnega mesta. Od konzumnih zadrug ustanovljena in na njihov račun ustvarjena produktivna podjetja producirajo že sedaj stokrat večjo množino produktov, kakor čiste, ali vsaj približno čiste produktivne zadruge.«

Socialistična stranka je spočetka zadružni pokret sploh podcenjevala, v kolikor se ni tikal naravnost produkcije same. Najbolj mogočno pa je naraščal zadružni pokret na Angleškem, kjer je bil **politično čisto neodvisen**. Na Nemškem, kjer je bilo spočetka delavsko zadružništvo tudi prepuščeno samemu sebi, je končno politična stranka preokrenila in milejše pogledala na to reč. Tako je strankarski zbor nemške socialne demokracije l. 1910 sporazumno z mednarodnim socialističnim kongresom istega leta sprejel **soglasno resolucijo**, ki pravi:

»Čim bolj postajajo člani konzumnih društev identični s člani socialno demokrat. stranke in strokovnih organizacij ter zato enotnejšega duha, tem uspešnejše morejo vršiti **dragoceno socialno delo z ustvarjanjem zglednih mezdnih in delovnih razmer za svoje uslužbence**, kakor to odgovarja zahtevam strokovnih organizacij. Z uvedbo zasilnih in podpornih fondov za svoje članstvo, z vplivanjem na delovne razmere v tistih obratih, ki so odjemalci zadrug, z ustvarjanjem lastne produkcije in z vzgojo delavcev za **samostojno vodstvo njihovih zadev**, morejo zadružne konzumne organizacije biti učinkujoče sredstvo v slojnih bojih... Socialno demokratična stranka nastopa v časopisju in v parlamentarnih zastopih proti napadom zadružnih nasprotnikov. To je v skladu s slojnimi interesi proletarijata, kajti delo za **zadružništvo je učinkujoča popolnitev političnega in strokovnega boja za povzdigo delavskega sloja**. Strankarski zbor pozivlja sodružice in sodruge **nujno**, da delujejo v tem smislu in podpirajo konzumna društva, ki so vodena v smislu modernega delavskega gibanja.«

Ta resolucija je cela izpoved.

Ona je plod in spoznanje več desetpa povsem jasno in odkrito. Od tedaj je minulo novo desetletje in danes ni nobenega dvoma več, kakšen odločujoč in pomemben vpliv ima v **socialnem gibanju delavsko zadružništvo**. Na Angleškem je postalo soodločujoč faktor državne politične moči, s tem tudi neznansko važen činitelj v državnem gospodarstvu tega največjega imperija na svetu. V Rusiji sloni danes vse državno gospodarstvo, zlasti ves eksport in import, na zadružni organizaciji, ki je postala zadnja leta nepričakovano velika, razširjena in poglobljena.

Slovensko delavstvo se je doslej udejstvovalo pretežno le v konzumni organizaciji, ki je precejšnja. Šele pred kratkim se je započela tudi **denarna zadružna organizacija**, ki utegne, ako jo bodo vodili pametni ljudje, — kar je skoro brezdvomno — postati primerno močan finančni faktor. Obveljati mora načelo, da naj služi delavski denar delavskemu produktivnemu in konzumnemu zadružništvu.

In že prihaja na vrsto najvažnejša panoga delavskega zadružništva: **produkcija sama**. V Sloveniji je tudi nekaj delavskih produktivnih zadrug, katerih večina je pa le životarila. Manjkalo jim je predvsem obratnega kapitala in pa odjemalcev. Z razvojem konzumnega zadružništva pa se je tudi v tem pogledu položaj zboljšal. V ozki zvezi zlasti s konzumnim zadružništvom in delavskim smislom za hranjenje malih denarjev, se lahko začne misliti na lastno produkcijo. Kapitalistični sistem se ne bo bombardiral več le s kruhom delavskih pekarn, ampak tudi s čevlji in z nogavicami, z mizami in stolmi, z oblekami in rokavicami, s knjigami in slikami; polagoma seve tudi s pšenico in z živino iz lastnih zadružnih veleposestev.

So ljudje na svetu, ki ne znajo drugega, ko brezmiselno kritizirati vse od kraja. So ljudje na svetu, ki vidijo zrno v očesu svojega brata, ne pa bruna v lastnem očesu zato, ker žive v zmoti, da so sami brez napak in grehov. So pa tudi ljudje, ki se ne prepirajo radi, ampak tiho delajo in ustvarjajo, zavedajoči se, da so kot ljudje iz mesa in krvi. Ti so najbolj modri in koristni; ti so nosilci socialnega gibanja. Njihovi so kajpak tudi uspehi. Skrivnost uspehov pa je v tem, da se z delom začne. Z velikim ciljem, da naj se proletarcu omogoči dom, njegovi družini zavetje vzajemne sopomoči, a proletarskim otrokom smeh in igranje, naj pristopi tedaj slovenski proletarijat k ustvarjanju »Produkcije«. **Abditus.**

Kaj bo „Produkcija“?

»Produkcija« ne bo produktivna zadruga v onem zmislu kot so obstoječe produktivne zadruge, ki izdelujejo svoje izdelke za tržišče prav tako kot posamezni obrtniki ali industrijalci. »Produkcija« bo izdelovala točno po začetnem programu. Ne bo odvisna od trga, od ponudbe in povpraševanja po izvršenem blagu. Ne; — ona se naslanja na organizacijo konzumentov, ki je že ugotovila potrebo po konzumu izdelkov. Zato bo način izmenjavanja v »Produkciji« izdelanega in v konzumni organizaciji razpečanega blaga **zadružen, splošno-gospodarski in socialističen!**

»Produkcija« je mogla nastati še-le, ker so organizacije konzumentov že več ali manj pripravile teren za njen razvitek.

»Produkcija« bo proizvajala izdelke v svojih delavnicah, tovarnah in izdelovalnicah za organizirane zadrugarje po navodilih in željah organizacij konzumentov. Kakor se bodo razvijala konzumna društva, tako pojde tudi razvoj »Produkcije«. Delo »Produkcije« pojde roko v roki z delom organizacije konzuma.

»Produkcija« bo vstvarjala za organizovani konzum! Zato v »Produkcijo«!

Zadružna literatura.

»Pod lipo«. Beletristično podučni mesečnik za slovenske zadrugarje. Izšla sta doslej dva zvezka z zelo zanimivo vsebino, Naročite se na ta list. Cena za celo leto **36 Din**. Posamezne številke 3 Din. Naroča se: Ljubljana, Prule 15.

Zadružno gibanje je za delavstvo mesto, kjer se šola in vzgaja za samoupravo. Vpogled v gospodarsko vrvenje je tu tudi nestrokovnjaku omogočen. Zlasti žene imajo v zadružnem gibanju ogromno delavno mogočnost. Zadružno, zlasti konzumno-zadružno polje je za žene drugi dom, kjer lahko pokažejo, kaj hočejo in kaj znajo.

Poslano.

»Socialist« in »Naprej« me neprestano napadata. Ne odgovarjam, ker se mi zdi, da je zato škoda časa in papirja. »Socialist« od 11. febr. pa je prinesel dopis iz Maribora, v katerem trdi med drugim celo tole: »Anton Kristan se je skregal s stranko in sodrugi ter šel svoja pota, kamor ga je vlekle srce itd.« »Socialista« piše in urejuje **Filip Uratnik**.

Da pokažem: kaj je res in kaj ni res, naj navedem, kaj je priobčil kot urednik **isti Filip Uratnik v »Konzumentu« dne 1. avgusta 1921.**

»Ustanovitelj in dolgoletni ravnatelj naše zadruge s. Anton Kristan je postal generalni ravnatelj na državnem veleposestvu Belje v Baranji.

Mi se tega iskreno veselimo, ker se zavedamo, da bo našemu zadružništvu le v korist, ako dobi zveze z veliko gospodarsko enoto v Baranji, ki je poleg Bačke in Banata žitnica naše države.

Res je, da bomo doma njegovo neizerpno delovno silo težko pogrešali. Treba bo, da nam svojih sil ne odtegne naenkrat popolnoma.

Z. Kristan je odložil ob svojem odhodu svoje politične funkcije in

svoji odborniški mesti pri Nakupovalni zadrugi in pri Spl. kreditnem društvu. Pri Nakupovalni zadrugi stopi na njegovo mesto zadr. Uratnik, pri naši zadrugi pa ga bo nadomestoval z. Dražil.

Iz svojega novega mesta je poslal zadružnik Kristan pismo na sodruge po Sloveniji, ki se glasi takole:

S 1. julijem sem nastopil mesto generalnega ravnatelja na državnem posestvu v Belju v Baranji. Vsled tega sem odložil mandat poslanca v Ustavotvorni skupščini. Pravtako sem odložil vse svoje politične funkcije.

Zahvaljujem se vsem na dosedanjem zaupanju. Dnevi, ki smo jih skupaj preživeli in boji, ki smo jih za delavsko stvar skupaj izvojevali, so zarisali, kakor upam, v zgodovino delavskega gibanja v Sloveniji svojo sled; kakor so bili tudi težki, vendar tvorijo tako zelo del mojega življenja, da mi ostanejo nepozabni.

Čeprav zapuščam deloma torišče svojega dosedanega dela in si izbiram nov delokrog, bodo ostale moje misli še nadalje pri vseh, s kojimi smo dosedaj skupaj delali. Vsako dobro stremljenje, ki se med vami pojavlja, zlasti pa naše delavsko zadružništvo, s kojim me veže toliko vezi, more računati še nadalje na to, da bom storil zanj vse, kar bo v mojih močeh.

Vedno sem imel naše stare vzore pred očmi tudi v trenutku, ko izgleda, da se poslavljam. Ko pride čas, ki bo gledal iz daljave na naša dejanja in nehanja, se bo, kakor upam, videlo da smo si ostali zvesti. Feherzečglak, Pelmonoster- (Baranja), julija 1921. Anton Kristan, s. r.«

Tako se je poslovil tisti, o katerem piše sedaj isti Filip Uratnik v »Socialistu« »da je šel kakor malomarna žensčina, ki se skrega z možem in odide, pa zapusti otroke in moža, se potepa in vlačič z drugimi.«

Prepuščam sodbo o Filipu Uratniku in o »Socialistu« vsem, ki znajo misliti z lastno glavo. Na »Socialista« in na izpade Uratnikove pa ne bom odgovarjal, ker me ne dosežejo več...

V Ljubljani 12. febr. 1924.

Anton Kristan, l. r.

Pozor! Prečitati!

Pristopna izjava naj se izpolni čitljivo, tako, da jo bo mogoče prebrati. Natančno je označiti: kako se bo delež plačeval ali tedensko, ali polmesečno ali mesečno ter ime in priimek, službo (zaposlenost), natančno addresso in leto rojstva. To je potrebno radi zadružnega registra. Posameznik vzame tudi lahko več deležev, dva, tri, deset, kolikor pač želi in more. **Naj se pa noben ne zaveže več plačevati kot more.**

Pristopno izjavo je odrezati s škarjami, dati jo v kuverto na katero je napisati naslov »Zadružna

banka« (za Produkcijo) v Ljubljani, Aleksandrova c. 5.

Po prejemu izjave bo takoj dobil vsak zadostno število položnic, da bo mogel plačevati svoje obroke brez stroškov.

Časopis »Produkcija« dobi vsak član zastoj po pošti. Izhajal bo po potrebi, najmanj štirikrat na leto.

Kdor želi pristopiti h »Produkciji«, naj izpolni spodaj tiskano pristopno izjavo ter jo v kuverti pošlje na naslov »Zadružna banka« (za Produkcijo), Ljubljana, Aleksandrova c. 5.

Pristopna izjava.

Podpisani .....

pristopam za člana

»Produkcije« osrednje zadruge za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Izjavljam, da sem prebral pravila, ki jih odobravam in jemljam na znanje. Pristopnino 10 Din bom tedaj vplačal, ko dobim poštno položnico,

na delež pa bom plačeval po Din ..... na teden (ali Din .....

na mesec, ali Din ..... na pol meseca).

V .....

Moje ime in priimek .....

Delam pri .....

Stanujem .....

Rojen sem ..... l. ....